

Қазақстанның қор нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

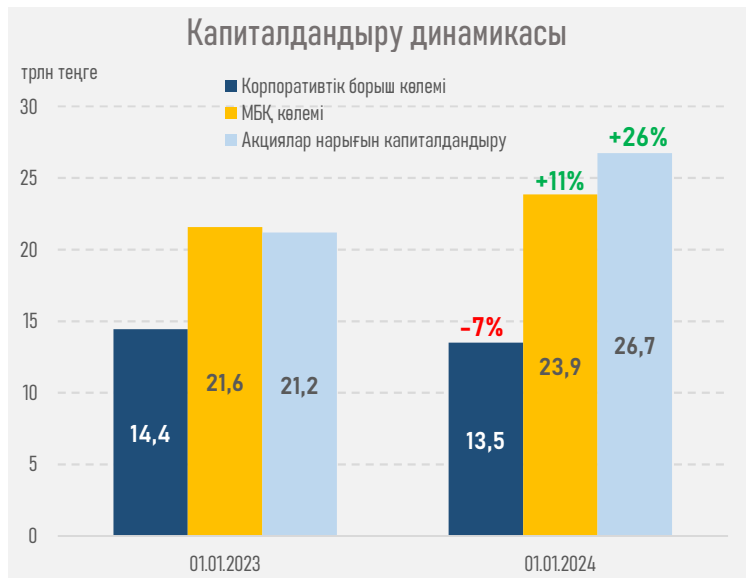
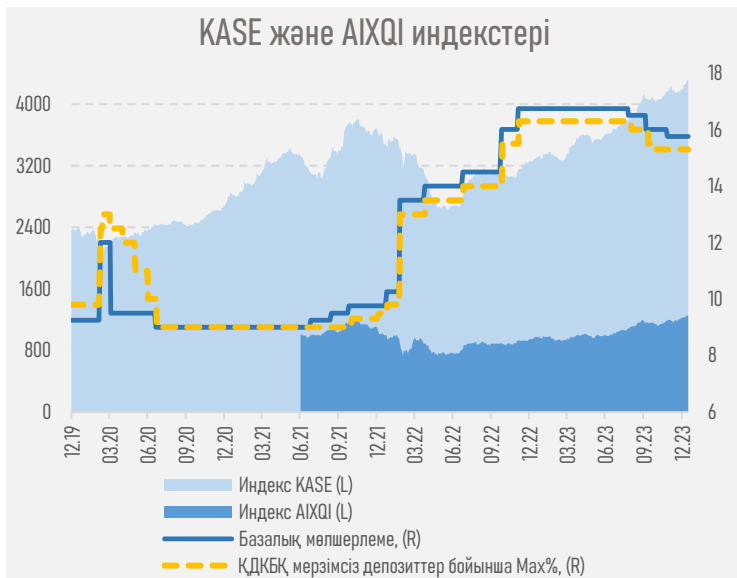
қаңтар, 2024 жыл

Кезеңнің негізгі тенденциялары:

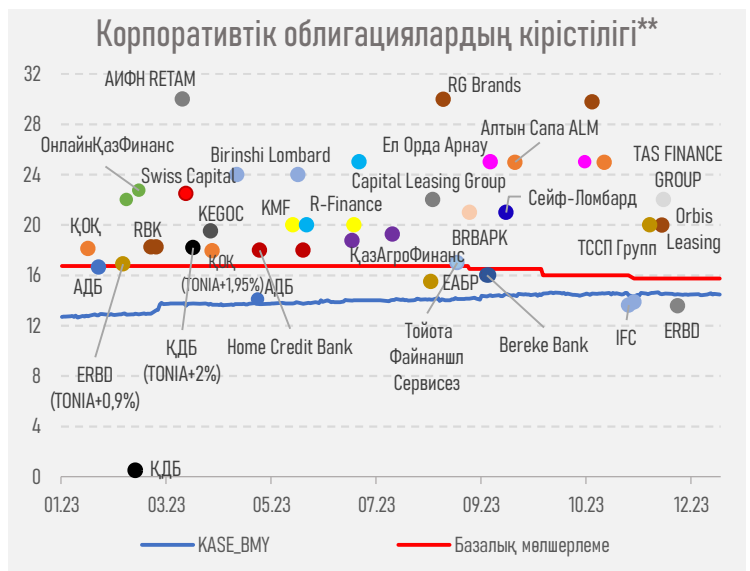
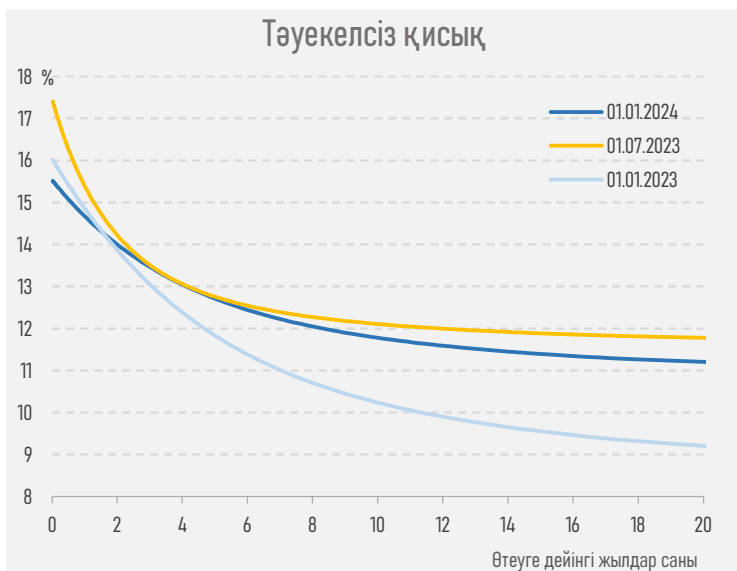
- 2023 жылы елдің қор индекстері өткен жылдың барлық құлдырауын ұтып алды және жаңа тарихи биіктерге жетті. Мәселен, KASE индексі жылды 29% -ға, AIXQI-30% - ға өсуден аяқтады.
- Баға барлық дерлік жергілікті «көк чиптер» кезең ішінде екі таңбалы өсуді көрсетті (төменде қараңыз), KEGOC акцияларын қоспағанда (-8%), олардың төмендеуі көбінесе SPO қатысушыларының жоғары үміттеріне байланысты.
- Бұл «көк чиптер» құнының екі таңбалы өсуі базалық мөлшерлеменің төмендеу циклінің басталуы, корпоративтік пайда мен дивидендтік төлемдердің ұлғаюы, қолайлы рейтингтік әрекеттер, тауар және шикізат нарықтарындағы жоғары бағалар аясында орын алды.
- Бөлшек инвесторлық база клиенттік базаны көңейту бойынша банктердің жоғары белсенділігі, сондай-ақ портфельдерді қазақстандық юрисдикцияға аудару аясында өсті. Естеріңізге сала кетейік, күрделі геосаяси жағдайда бірқатар компаниялар АХҚО-да (Ozon, Polymetal, Fix Price, Dodo Pizza) редомициляция және листинг жүргізді.
- Нәтижесінде елдегі бөлшек инвестициялық шоттардың жалпы саны (1,7 млн омнибус шоттар) 2,2 млн-нан асты, оның 70% - ы AIX Орталық депозитарийіне (AIX CSD) тиесілі.

- Қор нарығын қалпына келтіру және қазақстандықтардың инвестицияларға деген жоғары қызығушылығының арқасында инвестициялық компаниялардың басқаруындағы жиынтық активтер 2023 жылдың қорытындысы бойынша 263 млрд-қа немесе 30,6%-ға өсіп, 1,1 трлн құрады. Көрсеткіштің өсу әлеуеті елеулі болып қала береді (активтер ЖІӨ-нің 1,1%-ғана құрайды).
- Сонымен қатар, базалық мөлшерлеменің төмендеу циклінің басталуы аясында шетелдік инвесторлар өткен жылдың соңында ҚРҰБ ноталарынан толығымен шықты (салымдар шамамен 10 есе төмендеді — 10 млрд-қа дейін). Алайда, биылғы жылдың басында кері динамика байқалды (нотаға салынған инвестиция 40 млрд теңгеге, Қаржы министрлігінің облигацияларында — 87 млрд теңгеге өсті), бұл Федералдықтың мөлшерлерді төмендету циклінің жақын арада басталуын күтуіне байланысты болуы мүмкін.
- Базалық мөлшерлеменің төмендеу циклі басталғаннан кейін (ағымдағы жылдың тамызында) МБҚ кірістілігі қысқа мерзімде 50-190 пунктке және оның ұзын соңында 30-60 пунктке төмендеді. Одан әрі төмендеудің үлкен қоры қысқа ұшында сақталады, бұл оның қалыпты қысққа туралануына ықпал етеді.
- Қаржы жағдайының қатаңдығына қарамастан, бастапқы нарықта МБҚ (+26%) және корпоративтік облигацияларды (+2%) орналастыру көлемі (1) Бюджет тапшылығын қаржыландыру үшін және (2) квазимемлекеттік сектор, МҚҰ, ЕДБ жекелеген өкілдерінің жоғары белсенділігі аясында жылды өсіммен аяқтады (төменде қараңыз).

Нарықтың негізгі көрсеткіштері*

Эмитенттер мен инвесторлар үшін шарттар*

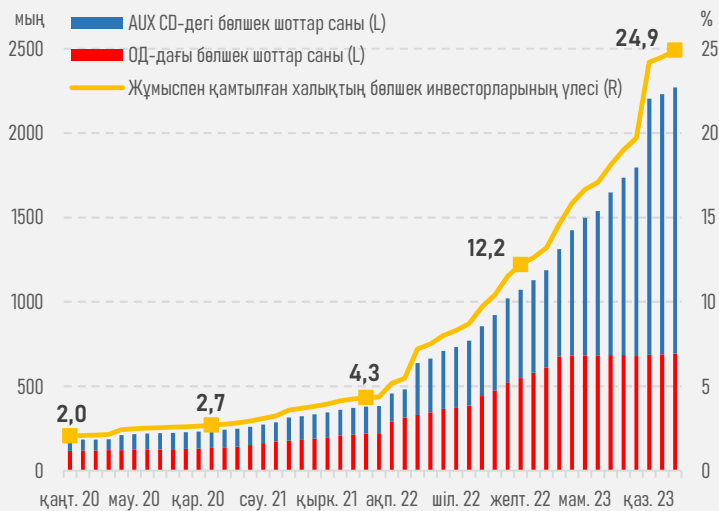

* Деректер көздері: ҚР Ұлттық Банкінің сайттары, AIX, KASE

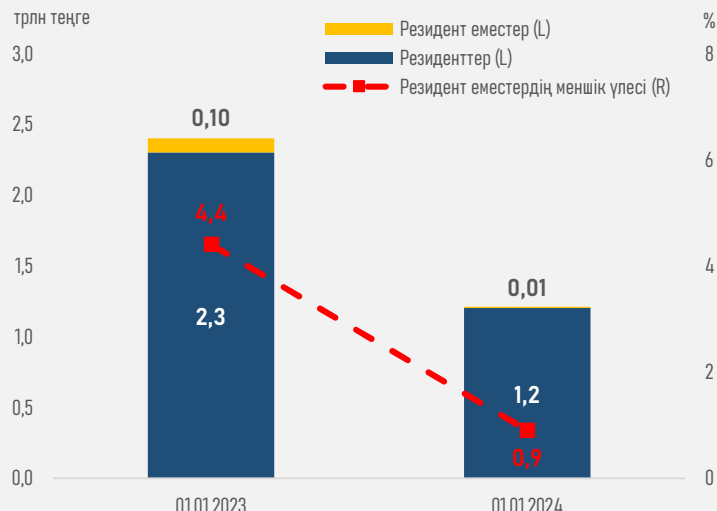
** әрбір эмитент екі реттен артық емес тізімде болады

Бағалы қағаздар нарығындағы инвесторлардың белсенділігі*

Елдегі бөлшек шоттар саны

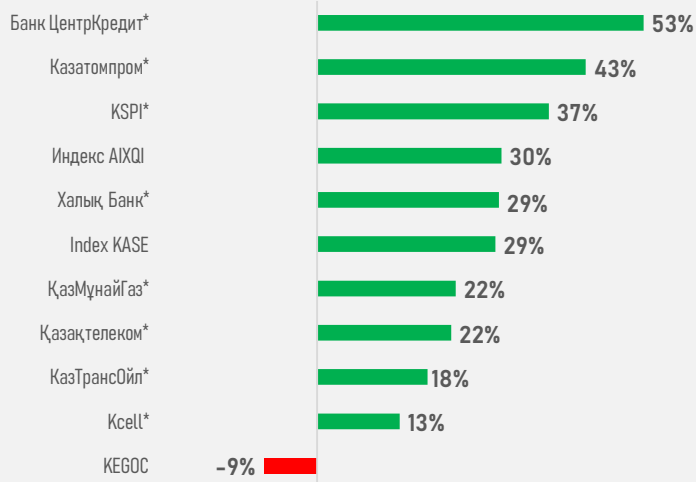

Резидент еместердің ҚРҰБ ноталарын иелену үлесі

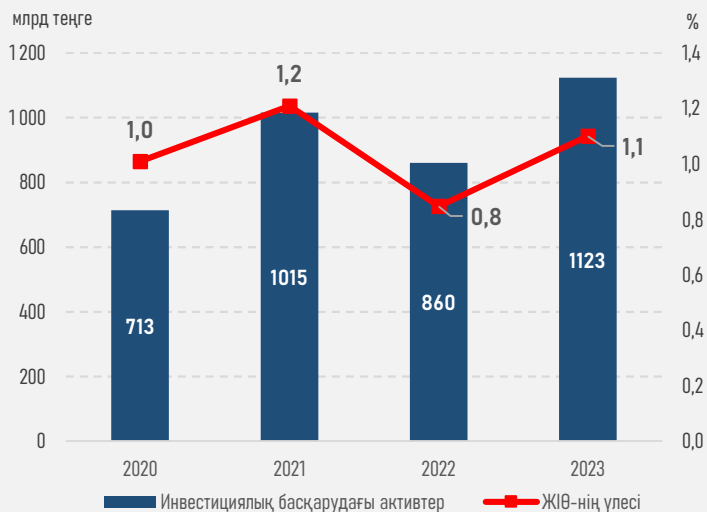
KASE индексі мен АЕХ биржасы құралдарының өзгеруі, инвестициялық басқарудағы

Өсу және құлдырау көшбасшылары

*KASE және AIX тізімінде

УПИ басқаруындағы активтер

© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2024

Резюме

Елдің қор нарығы өзінің дамуында сапалы жаңа деңгейге көтеріліп, экономиканың кейбір субъектілерінің капиталды тартуға, ал басқаларының оны тиімді шарттарда орналастыруға деген қажеттіліктеріне көбірек жауап береді.

Айта кетейік, 2023 жылы жергілікті инвесторлар еліміздің қор нарығында өз инвестицияларының екі таңбалы рентабельділігіне ие болуы мүмкін, дегенмен, көптеген шетелдік алаңдарда. Мұндай жағдайларда ел азаматтарын өз кірістерін декларациялауға, өздерінің салық юрисдикциясында шоттар ашуға және пассивті кіріс алуға ынталандыратын әділ салық салуды (салық салынатын база — барлық пайдалы және шығынды мәмілелер) тезірек енгізуді қамтамасыз ету маңызды.

Сонымен қатар, KSPI акцияларын Nasdaq-та сәтті орналастыру (орналастыру көлемі 2023 жылдың қорытындысы бойынша 13 млрд долларды құрайтын жиынтық көрсеткіш кезінде 1 млрд долларды құрады) Air Astana IPO қарсаңында капитал нарықтарындағы қолайлы жағдайлар туралы куәландырады және басқа эмитенттерді, әсіресе квазимемлекеттік сектор өкілдерін шетелдік алаңдарға шығу туралы шешімге итермелеуі мүмкін.

Сонымен қатар, әділ салық салу мәселесін шешумен қатар, нарықтың одан әрі тартымдылығына қор нарығының кәсіби қатысушыларын реттеуді одан әріераықтандыру, индекстік қорларды дамыту және танымал ету және т. б. қол жеткізуге болады.